

Rapport

Auto met een alcoholslot. Weg is pech!

Een onderzoek naar de verkoop van een auto met een alcoholslot.

Oordeel

Op basis van het onderzoek vindt de Nationale ombudsman de klacht over:

- het Openbaar Ministerie te Den Haag gegrond, en
- Domeinen Roerende Zaken te Apeldoorn deels gegrond en voor het overige niet gegrond.

Datum: 16 januari 2017

Rapportnummer: 2017/005

SAMENVATTING

De politie nam de auto van verzoeker in beslag. In de auto was een alcoholslot ingebouwd. Het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (hierna: het CBR) had verzoekers zoon als bestuursrechtelijke maatregel het – toen nog van toepassing zijnde – alcoholslotprogramma opgelegd.

Verzoeker diende beklag in tegen de inbeslagname van zijn auto. De beklagrechter achtte het beklag gegrond en besliste dat verzoeker zijn auto terug kon krijgen. De auto (inclusief het ingebouwde alcoholslot) was echter al met instemming van het Openbaar Ministerie door Domeinen Roerende Zaken op haar veiling verkocht.

Verzoeker is het niet eens met de handelwijze van het Openbaar Ministerie en Domeinen.

De Nationale ombudsman oordeelde dat het Openbaar Ministerie in beginsel tot verkoop van een voorwerp mag beslissen, ondanks dat beklag is ingediend. Echter in dit bijzondere geval van een auto met een alcoholslot had het Openbaar Ministerie volgens de ombudsman de verkoop moeten opschorten dan wel op enigerlei andere wijze de schade voor verzoeker moeten beperken. De Nationale ombudsman laat hierbij onder meer meewegen dat het slot onderdeel is van een door de overheid opgelegde bestuursrechtelijke maatregel, waaraan voor de betrokkene hoge kosten (omstreeks € 4.500) waren verbonden. Deze kosten werden in dit geval verhoogd met € 650, omdat verzoekers zoon het leasebedrijf van het alcoholslot een bedrag moest betalen wegens de vermissing van het slot, maar ook kosten voor het inbouwen van een nieuw slot. De Nationale ombudsman achtte de klacht over het Openbaar Ministerie dan ook gegrond.

De Nationale ombudsman achtte de klacht over Domeinen voor wat betreft de afwijzende beslissing op het verzoek om een nadere vergoeding niet gegrond.

De Nationale ombudsman liet hierbij meewegen dat de auto op de veiling voor een aanzienlijk hoger bedrag was verkocht en dat dat bedrag aan verzoeker was aangeboden dan de waarde waarop Domeinen de auto had getaxeerd. De Nationale ombudsman is van oordeel dat verzoeker hierdoor hoe dan ook in voldoende mate is gecompenseerd voor de extra kosten die moesten worden gemaakt voor de vermissing van het slot.

De klacht over de informatieverstrekking door Domeinen achtte de Nationale ombudsman wel gegrond. Het had immers op de weg van Domeinen gelegen om verzoeker beter te informeren over de status van de auto. Dat Domeinen slechts als bewaarder van de auto optreedt, staat hier niet aan in de weg.

WAT ZIJN DE KLACHTEN?

Klacht over het Openbaar Ministerie:

Verzoeker klaagt erover dat het Openbaar Ministerie te Den Haag de afgegeven machtiging tot vervreemding van zijn auto (inclusief alcoholslot) niet heeft opgeschort naar aanleiding van het namens hem ingediende beklag op grond van artikel 552a Wetboek van Strafvordering.

Klacht over Domeinen Roerende Zaken:

Verzoeker klaagt erover dat Domeinen Roerende Zaken te Apeldoorn:

1. zijn verzoek afwees om een hogere vergoeding dan de verkoopopbrengst van zijn auto;
2. hem vanaf half mei 2015 niet juist heeft geïnformeerd over de status van zijn auto.

WAT GING ER AAN DE KLACHTEN VOORAF?

Het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (hierna: het CBR) legde de zoon van verzoeker in 2014 als bestuursrechtelijke maatregel¹ een alcoholslotprogramma² (hierna: een ASP) op. De zoon leasede een alcoholslot van een door het CBR daarvoor aangewezen bedrijf. Het slot werd ingebouwd in de auto van verzoeker. Zijn zoon maakte gebruik van de auto.

De politie nam op 15 januari 2015 verzoekers auto onder zijn zoon in beslag.³ De zoon werd verdacht van strafbare feiten op grond van de Opiumwet en het Wetboek van Strafrecht.

Verzoekers advocaat diende namens verzoeker op 27 januari 2015 bij de rechtbank Den Haag beklag⁴ in tegen de inbeslagname van de auto. De advocaat verzocht daarmee om teruggave van de auto.

Het Openbaar Ministerie te Den Haag gaf op 4 februari 2015 een machtiging tot vervreemding⁵ af. Domeinen Roerende Zaken (hierna: Domeinen) mocht op grond van

¹ Op grond van artikel 131 Wegenverkeerswet 1994

² Zie voor algemene informatie over dit programma: onder de Achtergrond van dit rapport

³ Op grond van artikel 94 Wetboek van Strafvordering

⁴ Op grond van artikel 552a Wetboek van Strafvordering

⁵ Op grond van het tweede lid van artikel 117 Wetboek van Strafvordering

deze machtiging de auto verkopen.⁶

Omstreeks 12 februari 2015 taxeerde Domeinen de auto op een waarde van € 750. Domeinen hield bij de vaststelling van deze waarde (onder meer) rekening met: het merk van de auto: Volkswagen Golf; het type: 1.9 TDI Sportline; eerste toelating: 23 januari 2004 en de kilometerstand van 392.123. Domeinen stelde vast dat er een alcoholslot in de auto was ingebouwd, maar liet het slot niet bij de waardebepaling meewegen.⁷

Domeinen bood de auto inclusief het alcoholslot in april 2015 op haar openbare veiling aan. In de kavelomschrijving van de auto in de verkoopcatalogus van Domeinen was geen melding gemaakt van de aanwezigheid van het alcoholslot. De auto werd op 13 april 2015 gegund voor een bedrag van € 2.059,65⁸.

Op 7 mei 2015 vond in de rechtbank van Den Haag de behandeling van het beklag plaats. Ter zitting concludeerde de officier van justitie tot gegrondverklaring van het beklag. De rechtbank achtte op 21 mei 2015 het beklag van verzoeker gegrond en besliste dat de auto aan hem moest worden teruggegeven.

Verzoeker nam vanaf 21 mei 2015 meermalen telefonisch contact op met Domeinen met het verzoek om teruggave van zijn auto.

Domeinen ontving op 2 juli 2015 van het Openbaar Ministerie een machtiging tot afwikkeling van de teruggave van de auto aan verzoeker. Omdat de auto al was verkocht, ging Domeinen op grond van de wet⁹ over tot uitkering van de prijs die het voorwerp bij verkoop door Domeinen had opgebracht, te weten € 2.078,95¹⁰. Domeinen liet dit bij brief van 10 juli 2015 aan de advocaat van verzoeker weten.

Verzoeker was het – kort gezegd – niet eens met de wijze waarop met zijn auto was omgegaan. Hij diende hierover een klacht in bij Domeinen.

⁶ Voor een korte beschrijving van het proces van inbeslagneming wordt verwezen naar de pagina's 10 en volgende van het rapport van de Nationale ombudsman met nummer 2016/075 van 24 augustus 2016 met de titel "Waar is mijn auto?"

⁷ Domeinen legde de informatie over de taxatie vast op een taxatieformulier en op foto's

⁸ Bedrag is inclusief 15% aan opgeld dat door Domeinen wordt berekend aan de gegunde. De hoogte van de bieding was € 1.791. Zie voor nadere uitleg over het opgeld onder meer de pagina's 6 en 7 van het rapport van de Nationale ombudsman met nummer 2014/058 van 25 juni 2014

⁹ Op grond van het tweede lid van artikel 119 Wetboek van Strafvordering

¹⁰ Dit bedrag is het hiervoor genoemde bedrag van € 2.059,65 inclusief wettelijke rente

WAT WAS DE OORSPRONKELIJKE KLACHT?

Verzoeker liet Domeinen (onder meer) het volgende weten.

In de eerste plaats dat hij niet tevreden was met het aangeboden bedrag voor de auto. Voor minimaal een bedrag van € 3.500 zou het mogelijk zijn om een soortgelijke auto te kunnen kopen. Voorts verzocht verzoeker namens zijn zoon om een vergoeding van de extra kosten die hij moest maken door de verkoop van het alcoholslot.

Verder liet verzoeker weten dat hij na de uitspraak van de rechtbank in de beklagzaak wekelijks telefonisch contact met Domeinen had opgenomen over de teruggave van zijn auto. Volgens verzoeker werd hem door Domeinen meermalen toegezegd dat er een aangetekende brief onderweg was, waarmee hij zijn auto kon ophalen. Pas bij brief van 10 juli 2015 van Domeinen aan zijn advocaat, werd verzoeker er van op de hoogte gesteld dat zijn auto al was verkocht.

WELKE REACTIE KOMT ER VAN DOMEINEN OP DE KLACHT?

Domeinen reageerde (onder meer) als volgt op verzoekers klacht.

In het geval Domeinen een auto niet kan teruggeven, gaat Domeinen op grond van de wet¹¹ over tot uitkering van de prijs die de auto bij verkoop door Domeinen heeft opgebracht of redelijkerwijs zou hebben opgebracht. Dit is een andere waarde dan de vervangingswaarde¹². Gelet op de door Domeinen vastgestelde taxatiewaarde van € 750 is de opbrengst op de veiling van € 2.059,65 volgens Domeinen meer dan redelijk te noemen.

WAT WAS DE AANLEIDING VOOR DE KLACHTEN BIJ DE NATIONALE OMBUDSMAN?

Verzoeker wendde zich tot de Nationale ombudsman omdat hij van oordeel is dat zijn auto ten onrechte was verkocht, omdat de beklagrechtster nog geen uitspraak over zijn beklag had gedaan.

Verder klaagde hij over de hoogte van het aangeboden bedrag, omdat hij geen soortgelijke auto voor het aangeboden bedrag kan kopen.

Tenslotte klaagde verzoeker over de informatieverstrekking door Domeinen. Verzoeker liet de Nationale ombudsman weten dat hij na de beslissing van de beklagrechtster wekelijks telefonisch contact met Domeinen heeft gehad. Volgens verzoeker is hij tijdens deze gesprekken steeds aan het lijntje gehouden. De medewerkers van Domeinen lieten hem meermalen weten dat een brief met de mededeling tot teruggave er aan kwam. Pas later werd gezegd dat de auto al verkocht was. Verzoeker onderbouwde zijn stelling dat hij meermalen met Domeinen gebeld heeft met een schriftelijke specificatie van de

¹¹ Op grond van het tweede lid van artikel 119 Wetboek van Strafvordering

¹² Vervangingswaarde (dagwaarde): het bedrag dat nodig is voor het verkrijgen van een naar soort, kwaliteit en ouderdom gelijkwaardige auto

provider van de telefoongesprekken die hij heeft gevoerd. Hieruit blijkt dat op 22 mei en 4 juni 2015 met verzoekers telefoon Domeinen is gebeld.

WAT HEEFT DE NATIONALE OMBUDSMAN ONDERZOCHT?

De Nationale ombudsman heeft het handelen van het Openbaar Ministerie en Domeinen onderzocht. In dit kader heeft de Nationale ombudsman de minister van Veiligheid en Justitie, alsmede Domeinen verzocht op de klachten te reageren en enkele specifieke vragen gesteld.

HOE REAGEERDE DE MINISTER VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE?

De minister van Veiligheid en Justitie liet in reactie op de klacht en de gestelde vragen weten dat er geen redenen aanwezig waren om de machtiging tot vervreemding op te schorten. Hij achtte de klacht dan ook niet gegrond.

De minister motiveerde zijn oordeel als volgt. Het Openbaar Ministerie heeft op grond van de wet¹³ de bevoegdheid voorwerpen te vervreemden in afwachting op de definitieve beslissing omtrent het beslag. Een machtiging tot vervreemding kan worden verleend indien er sprake is van een voorwerp dat vervangbaar is en waarvan de tegenwaarde op eenvoudige wijze kan worden bepaald. Auto's met een waarde tussen de € 600 en € 3.000 vallen hieronder.¹⁴

Aangezien de auto van verzoeker was getaxeed op € 750 kon de auto worden vervreemd. Verder heeft het indienen van het beklag geen opschortende werking. De aanwezigheid van het alcoholslot in de auto is niet relevant geweest voor de beslissing tot vervreemding, omdat het feit dat zich in het voertuig het slot bevond voor rekening en risico komt van verzoekers zoon.

HOE REAGEERDE DOMEINEN?

Domeinen liet in reactie op de klacht en de vragen weten van oordeel te blijven dat verzoekers klacht terecht ongegrond was verklaard.

De verkoop van de auto

Domeinen is bewaarder van inbeslaggenomen voertuigen en handelt alleen in opdracht van het Openbaar Ministerie. Het alcoholslot maakt deel uit van de (uitrusting van de) inbeslaggenomen auto en valt daarom onder het beslag van de auto. Domeinen mag als bewaarder niets aan het voorwerp wijzigen. Hierbij merkte Domeinen nog het volgende op. Weliswaar wordt de maatregel van een alcoholslot van overheidswege opgelegd, het inbouwen en uitlezen van het alcoholslot wordt door de deelnemer aan het programma zelfstandig geregeld. Als een voertuig in beslag wordt genomen dan blijft de eigenaar van het voertuig verantwoordelijk voor de verplichtingen die horen bij het in bezit hebben van een voertuig.

¹³ Artikel 117 Wetboek van Strafvordering

¹⁴ Op grond van het derde lid, onder 3. en 4. van artikel 10 Besluit inbeslaggenomen voorwerpen

De informatieverstrekking over de auto

Verzoeker werd niet over de verkoop van zijn auto geïnformeerd. Domeinen heeft als bewaarder van voorwerpen een terughoudend beleid voor informatieverstrekking per telefoon. Vanwege het feit dat Domeinen slechts uitvoering mag geven aan beslissingen van het Openbaar Ministerie worden vragen met betrekking tot de bewaring doorverwezen naar het Openbaar Ministerie. Omdat bij contacten via de telefoon niet 100% bekend is wie er belt, is Domeinen terughoudend met het doen van mededelingen via de telefoon. Persoonlijke informatie wordt niet verstrekt en daarmee het risico van represailles voorkomen. Dit beleid vindt ook zijn oorsprong in de gerechtvaardigde wens om het veiligheidsgevoel van het personeel te verhogen.

HOE REAGEERDE (DE ZON VAN) VERZOEKER?

De zoon van verzoeker liet weten dat hij het leasebedrijf van het alcoholslot een bedrag van € 421 heeft moeten betalen omdat hij niet meer over het slot beschikte. Verder betaalde hij aan het bedrijf een bedrag van € 229 om een nieuw slot te laten inbouwen. In totaal verzoekt de zoon van verzoeker om een vergoeding van € 650 (€ 421 + € 229) voor de extra door hem gemaakte kosten.

REACTIE VAN DOMEINEN OP HET VERSLAG VAN BEVINDINGEN

Domeinen liet de Nationale ombudsman weten dat naar aanleiding van het rapport van de Nationale ombudsman met nummer 2016/075 van 24 augustus 2016, de politie, het Openbaar Ministerie en Domeinen op 1 december 2016 zijn gestart met een beslagloket. Bij dit informatiepunt kunnen beslagene(n) telefonisch of per e-mail navraag doen naar hun in beslag genomen voorwerp(en). De uitvoering van het loket is in handen van Domeinen.

REACTIE VAN DE MINISTER VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

De minister van Veiligheid en Justitie berichtte de Nationale ombudsman dat hij bij de beoordeling van de klacht geen redenen aanwezig achtte het rapport van de Nationale ombudsman met nummer 2016/075 en de beleidsreactie van 4 oktober 2016 daarop aan de Tweede Kamer¹⁵ te laten meewegen. De minister onderbouwde zijn standpunt door verwijzing naar het feit dat het door verzoeker ingediende klaagschrift geen opschortende werking had. Verder wees de minister erop dat de onderzochte gedraging zich heeft afgespeeld voordat het rapport met nummer 2016/075 uitkwam en hij zijn beleidsreactie naar de Kamer stuurde. De toezegging in de beleidsreactie een landelijke uniforme richtlijn op te stellen waarin wordt aangegeven in welke gevallen het beslag wordt

¹⁵ Beleidsreactie van 4 oktober 2016 van de minister van Veiligheid en Justitie naar aanleiding van het rapport van de Nationale ombudsman met nummer 2016/075. De minister berichtte in deze reactie dat een uniforme richtlijn zal worden opgesteld waarin wordt aangegeven in welke gevallen de verkoop of vernietiging van beslag zal worden opgeschort.

opgeschort, geldt voor toekomstige zaken en niet voor zaken die zich in het verleden hebben afgespeeld. De minister liet weten dat het niet wenselijk is dat het handelen van het Openbaar Ministerie in individuele zaken wordt beoordeeld aan de hand van mogelijk nieuw beleid.

WAT IS HET OORDEEL VAN DE NATIONALE OMBUDSMAN?

Ten aanzien van het Openbaar Ministerie

Verzoeker klaagt er in de eerste plaats over dat het Openbaar Ministerie een machtiging tot vervreemding heeft afgegeven, ondanks dat verzoeker beklag had ingediend bij de rechter met het verzoek om teruggave van de auto.

Het redelijkheidsvereiste houdt in dat de overheid de verschillende belangen tegen elkaar afweegt voordat zij een beslissing neemt. De uitkomst daarvan mag niet onredelijk zijn.

De Nationale ombudsman hecht een groot belang aan de toetsing door het Openbaar Ministerie of een voorwerp kan worden vervreemd. Dit is een belangrijk moment omdat – bij een eventuele last tot teruggave – een voorwerp niet meer kan worden teruggegeven. In zijn rapport met nummer 2016/075 deed de Nationale ombudsman de aanbeveling aan de minister van Veiligheid en Justitie te waarborgen dat binnen een korte termijn na het indienen van een beklag door het Openbaar Ministerie wordt beoordeeld of een voorwerp kan worden teruggegeven, en, zo nee, of moet worden gewacht met vervreemden/ vernietigen van het voorwerp tot dat de rechter heeft beslist over het klaagschrift. De minister van Veiligheid en Justitie heeft in zijn beleidsreactie¹⁶ aangegeven deze aanbeveling op te zullen volgen. Hij gaf aan een uniforme richtlijn te zullen opstellen waarin wordt aangegeven in welke gevallen het beslag zal worden opgeschort. Hoewel de Nationale ombudsman zich er bewust van is dat het rapport met nummer 2016/075 enige tijd later is uitgekomen, dan de periode waarin de onderzochte gedraging plaatsvond, wil de Nationale ombudsman hiermee aangegeven welk belang hij aan de toetsing bij het vervreemden van voorwerpen hecht.

De wet verplicht het Openbaar Ministerie niet te wachten met het vervreemden van een voorwerp totdat de rechter op het beklag heeft beslist. De Nationale ombudsman is echter van oordeel dat dat in dit bijzondere geval – een auto met een alcoholslot – wel had moeten gebeuren dan wel dat het Openbaar Ministerie op een andere wijze de schade voor de zoon van verzoeker had moeten beperken.

De Nationale ombudsman weegt hierbij mee dat het slot onderdeel is van een door de overheid opgelegde bestuursrechtelijke maatregel¹⁷, waaraan voor de betrokkene hoge kosten (omstreeks € 4.500) waren verbonden. De zoon van verzoeker heeft € 650 extra kosten moeten maken omdat hij het slot bij het leasebedrijf als vermist moest opgeven en een nieuw slot moest laten inbouwen.

¹⁶ Brief van 4 oktober 2016, met nummer 8D3920

¹⁷ Onder meer op grond van artikel 131 Wegenverkeerswet 1994

Van het Openbaar Ministerie mag worden verwacht dat zij op de hoogte was dat alcoholsloten in het algemeen worden geleased en dat de verkoop van zo'n slot door de overheid tot extra kosten voor de betrokkene kan leiden. Het had volgens de Nationale ombudsman dan ook op de weg van het Openbaar Ministerie gelegen om de schade voor verzoekers zoon zoveel mogelijk te beperken. Door in dit geval de auto met het slot te laten vervreemden, heeft het Openbaar Ministerie hieraan onvoldoende uitvoering gegeven. Het Openbaar Ministerie handelde dan ook in strijd met het redelijkheidsvereiste.

De Nationale ombudsman kan op grond van het bovenstaande de minister van Veiligheid en Justitie niet in zijn standpunt volgen dat de aanwezigheid van het slot niet relevant is geweest voor de beslissing tot vervreemding.

De onderzochte gedraging is dan ook niet behoorlijk.

Ten aanzien van Domeinen Roerende Zaken

1. De aangeboden waarde voor de auto

Verzoeker klaagt over het bedrag dat hij kreeg uitgekeerd (€ 2.078,95) in verband met de verkoop van zijn auto. Verzoeker is van mening dat hij minimaal recht heeft op een bedrag van € 3.500, omdat hij daarvoor dan een soortgelijke auto kan kopen. Verder wenst verzoeker vergoeding van de extra kosten (in totaal € 650) die zijn zoon moest maken wegens de vermissing van het alcoholslot (€ 421) en het opnieuw laten inbouwen van een nieuw slot (€ 229).

De Nationale ombudsman toetst klachten over taxatiewaarden aan het vereiste van transparantie¹⁸. De Nationale ombudsman laat daarbij meewegen het door Domeinen opgestelde taxatierapport en de foto's van de auto. Domeinen heeft bij het vaststellen van de taxatiewaarde (onder meer) rekening gehouden met het type auto, het bouwjaar, de kilometerstand en de staat van de auto. Door deze wijze van vastleggen van de taxatie kan worden vastgesteld op grond waarvan de waarde is bepaald.

De Nationale ombudsman stelt vast dat Domeinen bij de waardebepaling geen rekening heeft gehouden met het alcoholslot. De Nationale ombudsman vindt dat niet juist. Zoals de Nationale ombudsman al eerder heeft geoordeeld¹⁹ is hij van oordeel dat Domeinen bij taxaties rekening dient te houden met accessoires en opties die van meer dan marginale betekenis zijn voor de waarde van het de auto. Voor het overige voldoet de taxatie aan het vereiste van transparantie.

Wat er ook zij van het niet laten meewegen van het alcoholslot bij de waardebepaling, is de Nationale ombudsman van oordeel dat Domeinen in redelijkheid het verzoek om een nadere vergoeding heeft kunnen afwijzen. De Nationale ombudsman overweegt hierover het volgende. De openbare verkoop bracht een veel hoger bedrag op (ruim € 1.791) dan

¹⁸ Het vereiste van transparantie houdt in dat de overheid in haar handelen open en voorspelbaar is, zodat het voor de burger duidelijk is waarom de overheid bepaalde dingen doet.

¹⁹ Rapport met nummer 2007/250, pagina's 16 en 17

de taxatie (€ 750) door Domeinen. Het is dan ook redelijk dat Domeinen die hogere verkoopwaarde inclusief het aan de gegunde doorberekende opgeldpercentage van 15% van de gunningswaarde en de wettelijke rente over die bedragen aan verzoeker uitkeerde. Dit is in totaal een bedrag van € 2.078,95. De Nationale ombudsman is van oordeel dat – gelet op het grote verschil tussen de taxatiewaarde van Domeinen en het aan verzoeker uitgekeerde bedrag voor de verkoop van zijn auto - verzoeker hoe dan ook in voldoende mate is gecompenseerd voor de extra kosten die moesten worden gemaakt voor de vermissing van het slot.

Verder volgt de Nationale ombudsman Domeinen in zijn standpunt dat – op basis van de wet²⁰ – de waarde die het voertuig heeft opgebracht bij een gedwongen verkoop dan wel de waarde die het voertuig bij zo'n verkoop zou opbrengen wordt uitgekeerd en niet de door verzoeker verzochte vervangingswaarde²¹. De eerstgenoemde waarde is in het algemeen aanzienlijk lager dan de vervangingswaarde.

Gelet op het bovenstaande schond Domeinen het redelijkheidsvereiste niet.

De onderzochte gedraging is dan ook behoorlijk.

II. Informatieverstrekking over de status van de auto

Verzoeker klaagt er ten slotte over dat Domeinen hem meermalen er niet van op de hoogte heeft gesteld dat zijn auto al was verkocht.

Het vereiste van goede informatieverstrekking houdt in dat de overheid er voor zorgt dat de burger de juiste informatie krijgt en dat deze informatie klopt, volledig en duidelijk is. Zij verstrekt niet alleen informatie als de burger erom vraagt, maar ook uit zichzelf. Dit houdt onder meer in dat Domeinen burgers informatie over de status van het beslag verschaft als zij daarom verzoeken dan wel de betrokkenen doorverwijst naar een instantie die de verzochte informatie kan geven althans nadere informatie kan geven.

Vaststaat dat Domeinen – meermalen daarnaar gevraagd door verzoeker – geen informatie heeft verstrekt dat de auto al verkocht was. Dat is niet juist. Domeinen had die informatie kunnen verstrekken dan wel verzoeker voor een reactie op zijn vraag kunnen doorverwijzen naar het Openbaar Ministerie. Dat Domeinen slechts als bewaarder van de auto optreedt, staat hier niet aan in de weg. Dat geldt ook voor het door Domeinen genoemde veiligheidsaspect dat het geven van bepaalde informatie in de weg staat. De Nationale ombudsman ziet in het algemeen niet in dat het geven van informatie over de status van een auto de veiligheid van personeel van Domeinen in gevaar kan brengen. Door verzoeker niet over de verkoop te informeren dan wel hem niet door te verwijzen naar het Openbaar Ministerie, handelde Domeinen in strijd met het vereiste van goede informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is dan ook niet behoorlijk.

²⁰ Op grond van het tweede lid van artikel 119 Wetboek van Strafvordering

²¹ Dat is het bedrag dat nodig is voor het verkrijgen van een naar soort, kwaliteit, staat en ouderdom gelijkwaardige auto.

CONCLUSIE

De klacht over de onderzochte gedragingen van:

- het Openbaar Ministerie is gegrond, wegens strijd met het redelijkheidsvereiste;
- Domeinen Roerende Zaken is deels gegrond wegens strijd met het vereiste van goede informatieverstrekking en voor het overige niet gegrond.

SLOTBESCHOUWING

In reactie op het rapport van de Nationale ombudsman met nummer 2016/075 heeft de minister van Veiligheid en Justitie in zijn beleidsreactie laten weten dat er een Landelijk Informatiedesk Beslag komt. Via een centraal nummer kunnen burgers hier met vragen over het beslag naar toe bellen.

De politie, het Openbaar Ministerie en Domeinen Roerende Zaken hebben op 1 december 2016 het beslagloket geopend.²² De Nationale ombudsman verwacht dat burgers door deze aanpak sneller de door hen verzochte informatie uit de keten politie, Openbaar Ministerie en Domeinen kunnen krijgen.

De Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

²² Zie: <https://www.politie.nl/themas/in-beslag-nemen-goederen.html#alinea-title-waarkunt-u-terecht-met-uw-vragen>

ACHTERGROND

Informatie over het Alcoholslotprogramma (hierna: ASP)

Voorafgaande

De Hoge Raad oordeelde op 3 maart 2015²³ dat iemand die verplicht deelneemt aan het ASP daarnaast ook niet nog strafrechtelijk kan worden vervolgd.

Als gevolg van de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 4 maart 2015²⁴ legde het CBR geen nieuwe ASP's meer op. De Raad van State was van oordeel dat de regeling waarin het ASP is opgenomen onverbindend is, omdat die in een substantieel aantal gevallen onevenredig kan uitwerken.

Het aantal deelnemers aan het ASP was hierdoor flink afgenomen. Dit veroorzaakte problemen in de uitvoering. De minister van Infrastructuur en Milieu heeft daarom besloten dat het ASP per 21 september 2016 werd beëindigd²⁵.

Wie legde het ASP op?

Naar aanleiding van een overtreding waarbij alcohol in het spel was, kan het vermoeden zijn ontstaan dat de betrokkene niet voldoet aan de geschiktheidseisen die worden gesteld aan de betrokkene als rijbewijshouder. De betrokkene ontvangt een besluit van het CBR waarin het rijbewijs ongeldig was verklaard (of ongeldig bleef) en waarin aan de betrokkene een ASP was opgelegd.

Wat is een alcoholslot?

Een alcoholslot is een startonderbreker die ingebouwd wordt in de auto van een automobilist aan wie het alcoholprogramma is opgelegd. De bestuurder moet voor het starten blazen (starttest). Het slot meet vervolgens de hoeveelheid alcohol in de adem. Het alcoholslot zorgt dat de auto niet start als de bestuurder te veel alcohol heeft gedronken.

Het slot staat op naam van de deelnemer aan het ASP. Als een andere persoon met de auto rijdt, worden de data de deelnemer aan het ASP toegerekend.

Hoe komt men aan een alcoholslot?

De betrokkene moet hiervoor zelf contact opnemen met één van de door het CBR erkende leveranciers. De kosten voor het leasen van het alcoholslot en de met het slot samenhangende werkzaamheden (zoals het in- en uitbouwen, uitlezen bij het uitleenstation, testen, kalibreren, onderhoud en uitbouwen) worden door de betrokkene zelf betaald. De kosten voor het ASP bedragen rond de € 4.500.

De betrokkene is verplicht het alcoholslot tijdig te laten uitlezen bij het servicecentrum.

²³ ECLI:NL:HR:2015:434

²⁴ ECLI:NL:RVS:2015:622

²⁵ Kamerbrief van 21 september 2016 met kenmerk IENM/BSK-2016/193230 van de minister van Infrastructuur en Milieu

ONDERZOEK

Op 3 december 2015 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift met een klacht over het Openbaar Ministerie te Den Haag en Domeinen Roerende Zaken te Apeldoorn.

Naar deze gedragingen, die in het geval van het Openbaar Ministerie wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Veiligheid en Justitie en in het geval van Domeinen Roerende Zaken als een gedraging van de minister van Financiën, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werden de minister van Veiligheid en Justitie en Domeinen Roerende Zaken verzocht op de klachten te reageren en werd een aantal specifieke vragen gesteld.

Vervolgens werd het verslag van bevindingen gestuurd naar verzoeker, de minister van Veiligheid en Justitie en Domeinen.

Verzoeker liet weten zich in het verslag van bevindingen te kunnen vinden.

De reacties van de minister van Veiligheid en Justitie en Domeinen gaven aanleiding het verslag aan te vullen.

INFORMATIEOVERZICHT

De bevindingen van het onderzoek zijn onder meer gebaseerd op de volgende informatie:

- het verzoekschrift van 2 december 2015 en de nader door verzoeker naar de Nationale ombudsman gestuurde stukken;
 - de reactie op de klacht van Domeinen Roerende Zaken bij brief 1 juni 2016;
 - de reactie op de klacht van de Minister van Veiligheid en Justitie bij brief van 21 oktober 2016;
 - de reactie op het verslag van bevindingen van Domeinen Roerende Zaken bij brief van 15 december 2016;
- de reacties op het verslag van bevindingen van de minister van Veiligheid en Justitie bij mails van 22 en 27 december 2016.